

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO
S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 68

F: 01 369 57 83

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

Republika Slovenija
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 091-43/2015/2

Datum: 11. 1. 2016

ZADEVA: ZS (predlagam.vladi.si) – pojasnilo glede sodnih izvedencev in njihovega odvzema licence

Zveza: Vaš dopis, št. 092-319/2015/1 z dne 29. 12. 2015 (predlog št. 7121-319)

Na Ministrstvo za pravosodje ste v preučitev posredovali predlog državljana, posredovan preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*, da se sodni izvedenki, ki je v postopku ugotovila agresivno naravo starša in kljub temu dala priporočilo za večji obseg stikov otroka s tem staršem, odvzame licenca, ljudem pa da možnost prijave vseh takih primerov, ki naj se vrnejo nato v ponovno presojo.

Prejeti predlog smo na Ministrstvu za pravosodje preučili in kot izhaja iz nadaljevanja ugotovili, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo, saj so že podane zadostne zakonske podlage, ki ustrezno urejajo navedeno področje.

Položaj sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev ureja Zakon o sodiščih (ZS).¹ Sodni izvedenci so osebe, imenovane za neomejen čas s pravico in dolžnostjo, da sodišču na njegovo zahtevo podajo izvid in mnenje glede strokovnih vprašanj, za katera tako določa zakon ali glede katerih sodišče oceni, da mu je pri njihovi presoji potrebna pomoč strokovnjaka (prvi odstavek 84. člena ZS). Za sodnega izvedenca je lahko imenovan, kdor:

1. je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora in aktivno obvlada slovenski jezik,
2. je poslovno sposoben,
3. je osebnostno primeren,
4. ni bil pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, zaradi katerega bi bil moralno neprimeren za opravljanje izvedenskega dela, ker bi to lahko škodovalo nepristranskemu ali strokovnemu opravljanju njegovega dela ali ugledu sodišča,
5. ima univerzitetno izobrazbo ali končan magistrski študijski program in ima ustrezno strokovno znanje ter praktične sposobnosti in izkušnje za določeno vrsto izvedenskega dela,
6. ima šest let delovnih izkušenj s področja, na katerem želi opravljati izvedensko delo,
7. ne opravlja dejavnosti, ki ni združljiva s sodnim izvedeništvom.

¹ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNeps, 33/11, 75/12 – ZSPDLS-A, 63/13 in 17/15.

Sodni izvedenec je po določbi četrtega odstavka 84. člena ZS dolžan po preteku petih let od dneva imenovanja in po preteku vsakih nadaljnjih pet let predložiti ministru, pristojnemu za pravosodje, dokazila o strokovnem izpopolnjevanju in seznanitvi z novimi dognanji in metodami v stroki oziroma o sodelovanju na posvetovanjih in strokovnih izobraževanjih iz šestega odstavka 87. člena ZS.

Razrešitvene razloge določa 89. člen ZS. Eden od teh je tudi razrešitev izvedenca, če svojih dolžnosti ne opravlja vestno (4. točka prvega odstavka tega člena). Za ugotavljanje tega razloga lahko minister, pristojen za pravosodje, ustanovi komisijo, sestavljeno iz strokovnjakov s strokovnega področja in podpodročja, na katerem je sodni izvedenec podal izvid in mnenje, ter uslužbenec ministrstva, pristojnega za pravosodje. Natančnejšo sestavo komisije, njene naloge in pristojnosti je minister, pristojen za pravosodje, predpisal s Pravilnikom o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih (Pravilnik).²

Skladno z drugim odstavkom 17. člena Pravilnika postopek za razrešitev izvedenca začne minister, pristojen za pravosodje, na predlog predsednika sodišča ali po uradni dolžnosti, razen, če izvedenec sam zahteva svojo razrešitev - tedaj se razrešitveni postopek začne na podlagi zahteve samega izvedenca.

Nadalje je pomembno poudariti, da je sodni izvedenec kot posrednik sodniku manjkajočega strokovnega znanja in izkušenj pomemben procesen subjekt.³ Skladno z 243. členom Zakona o pravdnem postopku (ZPP)⁴ sodišče izvede dokaz iz izvedencem tedaj, če je za ugotovitev ali za razjasnitev kakšnega dejstva potrebno strokovno znanje, s katerim sodišče ne razpolaga. Izvedenec je pri tem dolžan podati izvid in mnenje nepristransko, po svoji vesti ter v skladu s pravili znanosti in stroke,⁵ njegova ekspertiza pa je v vsakem konkretnem primeru podvržena dokazni oceni sodnika, ta pa je prost in neodvisen ter na izvedensko mnenje ni vezan.⁶ Slednje izhaja iz načela proste dokazne ocene, iz temeljne določbe 8. člena ZPP, ki pravi, da katera dejstva se štejejo za dokazana, odloči sodišče po svojem prepričanju na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka.

Glede na navedene zakonske podlage o imenovanju in razrešitvi sodnih izvedencev ter dejstvo, da sodišča niso vezana na podana izvedeniška mnenja, temveč si na podlagi tega mnenja (in presoje drugih izvedenih dokazov) ustvarijo svoje prepričanje o tem, ali je sporno dejstvo resnično (dokazano) ali ne, zaključujemo, da je področje sodnega izvedeništva ustrezno urejeno.

Lepo pozdravljeni.

dr. Ciril KERŠMANC
v.d. generalnega direktorja

Pripravila:
Martina Gubenšek, višja svetovalka

² Uradni list RS, št. 80/10, 1/12, 35/13 in 50/15.

³ Glej Ude L. in soavtorji, Pravdni postopek s komentarjem, 2. knjiga, str. 472.

⁴ Uradni list RS, št. 73/07 – UPB, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US in 48/15 – odl. US.

⁵ Pravilnik v prvem odstavku 2. člena med drugim določa, da je izvedenec dolžan pri svojem delu upoštevati določila zakonov in svoje delo opraviti redno, vestno, v skladu s pravili znanosti in stroke ter svoj izvid in mnenje oziroma cenitev podati v roku, ki ga določi sodišče oziroma drug organ, ki ga je imenoval za izdelavo izvida in mnenja.

⁶ Več v sodbi VSL0082592 z dne 1. 7. 2015.